

Brüssel, 13. juuni 2022
(OR. fr, en)

9736/22

ECOFIN 537
UEM 140
SOC 327
EMPL 213
COMPET 428
ENV 526
EDUC 203
RECH 321
ENER 240
JAI 792
GENDER 77
ANTIDISCRIM 57
JEUN 87
SAN 331

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	9400/22 - COM(2022) 602 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Belgia 2022. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Belgia 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud nõukogu soovitusel eelnõu, mis põhineb komisjoni ettepanekul COM(2022) 602 final ning mida on muudetud ja milles on kokku lepitud nõukogu erinevates komiteedes.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...

milles käsitletakse Belgia 2022. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Belgia 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

- (1) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241,² millega loodi taaste- ja vastupidavusrahadu. Taaste- ja vastupidavusrahadust antakse rahalist toetust reformide ja investeeringute elluviimiseks ning sellega kaasneb liidu rahastatav fiskaalne impulss. See aitab majandusel taastuda ning teha eelkõige rohe- ja digipöörde edendamiseks kestlikke ja majanduskasvu soodustavaid reforme ja investeeringuid, tugevdades samas liikmesriikide majanduse vastupidavust ja potentsiaalset majanduskasvu. Samuti aitab see tugevdada riigi rahanduse kestlikkust ning edendada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis. 2022. aasta juunis ajakohastatakse kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikega 2 taaste- ja vastupidavusrahadust igale liikmesriigile eraldatavat maksimaalset rahalist toetust.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahadu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

- (2) 24. novembril 2021 võttis komisjon vastu iga-aastase kestliku majanduskasvu analüüsi, mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2022) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse 7. mail 2021 allkirjastatud Porto sotsiaalkohustust rakendada edasi Euroopa sotsiaalõiguste sammast, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kuulutasid välja 17. novembril 2017. Euroopa Ülemkogu kiitis 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi prioriteetid heaks 25. märtsil 2022. 24. novembril 2021 võttis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011³ alusel vastu ka häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Belgia ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovitus euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitus kohta ning ettepaneku 2022. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamist. 5. aprillil 2022 võttis nõukogu vastu soovitus euroala majanduspoliitika kohta⁴ ja 14. märtsil 2022 ühise tööhõive aruande.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

⁴ Nõukogu 5. aprilli 2022. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta (ELT C 153, 7.4.2022, lk 1).

- (3) Venemaa sissetung Ukrainasse pärast ülemaailmset pandeemiat on märkimisväärselt muutnud geopoliitilist ja majanduslikku olukorda. Sissetungi mõju liikmesriikide majandusele avaldub muu hulgas kõrgemates energia-, toidu- ja toorainehindades ning kehvemates kasvuväljavaadetes. Kõrgemad energiahinnad mõjutavad tugevasti eelkõige kõige haavatavamaid leibkondi, kes kannatavad energiaostuvõimetuse all või elavad selle ohus, samuti ettevõtteid, mis on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad. Liit seisab silmitsi ka Ukrainast põgenevate inimeste enneolematu sissevooluga. Venemaa agressioonisõjast tulenevad majanduslikud tagajärjed on mõjutanud liikmesriike ebaühtlaselt. Sellega seoses käivitati 4. märtsil 2022 nõukogu rakendusotsusega (EL) 2022/382⁵ esimest korda nõukogu direktiiv 2001/55/EÜ,⁶ millega anti Ukrainast pärit põgenikele õigus seaduslikult liidus viibida ning juurdepääs haridusele ja koolitusele, tööturule, tervishoiule, eluasemele ja sotsiaalhoolekandele.

⁵ Nõukogu 4. märtsi 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse (ELT L 71, 4.3.2022, lk 1).

⁶ Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12).

- (4) Võttes arvesse kiiresti muutuvat majanduslikku ja geopoliitilist olukorda, jätkub Euroopa poolaasta raames 2022. aastal majandus- ja tööhõivepoliitika ulatuslik koordineerimine, lähtudes samal ajal taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisnõuetest, nagu on märgitud 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüsis. Vastuvõetud taaste- ja vastupidavuskavade rakendamine on oluline poliitiliste prioriteetide elluviimiseks Euroopa poolaasta raames, kuna kavades käsitletakse kõiki 2019. ja 2020. aasta Euroopa poolaasta tsüklites esitatud asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi või märkimisväärsset osa neist. 2019. ja 2020. aasta riigipõhised soovitused on jätkuvalt sama asjakohased ka taaste- ja vastupidavuskavade puhul, mida on läbi vaadatud, ajakohastatud või muudetud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklitele 14, 18 ja 21, nagu ka riigipõhised soovitused, mis esitati enne selliste läbivaadatud, ajakohastatud või muudetud kavade esitamise kuupäeva.
- (5) Stabiilsuse ja kasvu pakti üldist vabastusklauslit on kohaldatud alates 2020. aasta märtsist. Oma 3. märtsi 2021. aasta teatises „Üks aasta pärast COVID-19 puhangu algust: eelarvepoliitika meetmed“ esitas komisjon oma seisukoha, et otsuse tegemisel üldise vabastusklausli kohaldamise lõpetamise või jätkamise kohta tuleks lähtuda majandusolukorra üldhinnangust, kusjuures peamiseks kvantitatiivseks kriteeriumiks peaks olema liidu või euroala majandustegevuse tase võrreldes kriisieelse tasemega (2019. aasta lõpp). Võttes arvesse suurenenud ebakindlust ja majandusväljavaateid ohustavaid suuri langusriske Euroopas toimuva sõja kontekstis, enneolematut energiahindade tõusu ja jätkuvaid häireid tarneahelates, on põhjendatud stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli kohaldamisaja pikendamine 2023. aastani.

- (6) Belgia 2021. aasta stabiilsusprogrammi käsitlevas nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovitus⁷ esitatud lähenemisviisi kohaselt on üldist eelarvepoliitikat praegu kõige parem mõõta esmaste kulude (ilma kaalutusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) muutusena keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu suhtes, jättes välja COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed, kuid võttes arvesse taaste- ja vastupidavusrahadu tagastamatute toetuste ja muude liidu vahenditega rahastatavaid kulusid⁸. Selleks et hinnata, kas riigi eelarvepoliitika on konservatiivne ja kas eelarve struktuur soodustab kestlikku taastumist kooskõlas rohe- ja digipöördega, tuleks üldisest eelarvepoliitikast kaugemale minnes pöörata tähelepanu ka riiklikult rahastatavate⁹ esmaste jooksvate kulude (millest on maha arvatud kaalutusõiguse alusel võetud tulumeetmed ja välja jäetud COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed) ja investeeringute arengule.

⁷ Nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovitus, milles esitatakse nõukogu arvamus Belgia 2021. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 304, 29.7.2021, lk 1).

⁸ Käesolevas soovitus esitatud hinnangud eelarvepoliitika ja selle komponentide kohta on komisjoni hinnangud, mis põhinevad komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi aluseks olevatel eeldustel. Komisjoni hinnangud keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu kohta ei hõlma selliste reformide positiivset mõju, mis on ette nähtud taaste- ja vastupidavuskavaga ja võivad hoogustada potentsiaalset majanduskasvu.

⁹ Ei rahastata taaste- ja vastupidavusrahadust ega muudest liidu vahenditest antavate toetustega.

- (7) 2. märtsil 2022 võttis komisjon vastu teatise, milles esitatakse 2023. aasta eelarvepoliitika üldised suunised („eelarvesuunised“), et toetada liikmesriike stabiilsus- ja lähenemisprogrammide koostamisel ning seeläbi tugevdada poliitika koordineerimist. Komisjon märkis, et 2022. aasta talveprognoosi makromajandusliku prognoosi kohaselt näib üleminek 2020.–2022. aasta üldiselt toetavalt eelarvepoliitikalt üldiselt neutraalsele eelarvepoliitikale, olles samas valmis reageerima muutuvale majandusolukorrale, 2023. aastal asjakohane. Komisjon teatas, et 2023. aasta eelarvesoovitused peaksid jätkuvalt olema liikmesriikide vahel diferentseeritud ja nendes tuleks arvesse võtta võimalikku ülekanduvat mõju riikide vahel. Komisjon kutsus liikmesriike üles kajastama suuniseid oma stabiilsus- ja lähenemisprogrammides. Komisjon võttis kohustuse jälgida tähelepanelikult majandusarengut ja kohandada oma poliitikasuuniseid vastavalt vajadusele ning hiljemalt 2022. aasta mai lõpus esitatavas Euroopa poolaasta kevadpakettis.
- (8) Seoses eelarvesuunistega võetakse 2023. aasta eelarvesoovitustes arvesse halvenenud majandusväljavaateid, suurenenud ebakindlust ja täiendavaid langusriske ning võrreldes komisjoni 2022. aasta talveprognoosiga kiiremat inflatsiooni. Neid kaalutlusi arvesse võttes tuleb eelarvemeetmete abil suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse ning säilitada kõige haavatavamate leibkondade ostujõud, et leevendada energiahinna tõusu mõju ja aidata piirata teisest inflatsioonisurve sihipäraste ja ajutiste meetmete abil. Eelarvepoliitika peab jääma paindlikuks, et kohaneda kiiresti muutuvate oludega, sealhulgas Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast kaitse ja julgeoleku osas tulenevate väljakutsetega, ning see peab olema liikmesriikide vahel diferentseeritud vastavalt nende eelarve- ja majandusolukorrale, võttes sealhulgas arvesse, kuidas neile mõjub kriis ja Ukrainast põgenenud inimeste sisseränne.

- (9) 30. aprillil 2021 esitas Belgia vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Komisjon hindas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistega. 13. juulil 2021 võttis nõukogu vastu rakendusotsuse Belgia taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta¹⁰. Osamaksete tegemine sõltub komisjoni otsuse vastuvõtmisest, mis on tehtud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 5 selle kohta, et Belgia on rahuldavalt täitnud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjakohased eesmärgid ja sihid. Rahuldav täitmine eeldab, et varem saavutatud eesmäärke ja sihte ei ole tagasi pööratud.
- (10) 30. aprillil 2022 esitas Belgia kooskõlas määruse (EÜ) nr 1466/97 artiklis 4 sätestatud tähtajaga oma 2022. aasta riikliku reformikava ja 2022. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid koos. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab 2022. aasta riiklik reformikava ka Belgia kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel tehtud edusammude kohta.

¹⁰ ST 10161/21 INIT; ST 10161/21 ADD 1.

- (11) 23. mail 2022 avaldas komisjon Belgia kohta 2022. aasta riigiaruande. Selles hinnati Belgia edusamme nõukogu poolt 2019., 2020. ja 2021. aastal vastu võetud asjaomaste riigipõhiste soovitude järgimisel ning tehti taaste ja vastupidavuse tulemustabeli põhjal kokkuvõtte sellest, kuidas Belgia on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Selle analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks puudused seoses probleemidega, mida taaste- ja vastupidavuskavas ei käsitleta või käsitletakse ainult osaliselt, ning uute ja esilekerkivate probleemidega, sealhulgas nendega, mis tekivad seoses Venemaa sissetungiga Ukrainasse. Samuti hinnati Belgia edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning liidu peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.
- (12) 23. mail 2022 esitas komisjon Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohase aruande. Kõnealuses aruandes arutati Belgia eelarveseisundit, kuna riigi valitsemissektori eelarvepuudujääk ületas 2021. aastal aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % sisemajanduse koguproduktist (SKP) ning valitsemissektori võlg ületas aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 60 % SKPst ega järginud võla vähendamise sihttasest. Aruandes jõuti järeldusele, et puudujäägi- ja võlakriteeriumid ei olnud täidetud. Kooskõlas 2. märtsi 2022. aasta teatisega leidis komisjon kõigi asjaomaste tegurite hindamisel, et võla vähendamise sihttaseme järgimine tooks kaasa liiga järsu ja varase eelarve kohandamise, mis võib ohustada majanduskasvu. Seepärast on komisjon seisukohal, et praegustes erandlikes majandustingimustes ei ole võla vähendamise sihttaseme järgimine põhjendatud. Nagu teatatud, ei teinud komisjon 2022. aasta kevadel ettepanekut algatada uusi ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusi ning hindab 2022. aasta sügisel uuesti, kas on vaja teha ettepanek selliste menetluste algatamiseks.

(13) Oma 20. juuli 2020. aasta soovitus¹¹ soovitas nõukogu Belgial võtta 2020. ja 2021. aastal kooskõlas üldise vabastusklausliga kõik vajalikud meetmed, et tulemuslikult reageerida COVID-19 pandeemiale ning toetada majandust ja selle taastumist. Samuti soovitati Belgial juhul, kui majandustingimused võimaldavad, järgida eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne eelarvepositsioon keskpikas perspektiivis ja tagada võla kestlikkus, suurendades samal ajal investeeringuid. Eurostati kinnitatud andmete põhjal vähenes Belgia valitsemissektori eelarvepuudujääk 9,0 %-lt SKPst 2020. aastal 5,5 %-le SKPst 2021. aastal. Belgia eelarvepoliitilised meetmed toetasid majanduse taastumist 2021. aastal, samal ajal kui ajutised erakorralised meetmed vähenesid 4,4 %-lt SKPst 2020. aastal 2,9 %-le SKPst 2021. aastal. Belgia 2021. aasta meetmed olid kooskõlas nõukogu 20. juuli 2020. aasta soovitusega. 2020. ja 2021. aastal valitsuse poolt kaalutusõiguse alusel võetud eelarvemeetmed olid enamasti ajutised või kompenseeritud tasakaalustavate meetmetega. Samal ajal ei olnud mõned ajavahemikul 2020–2021 valitsuse poolt kaalutusõiguse alusel vastu võetud meetmed ajutised ega kompenseeritud tasakaalustavate meetmetega, kusjuures peamiselt hõlmasid need miinimumpensionide ja tervishoiusektori palkade püsivat suurendamist. Eurostati kinnitatud andmete kohaselt langes valitsemissektori võlg 112,8 %-lt SKPst 2020. aastal 108,2 %-le SKPst 2021. aastal.

¹¹ Nõukogu 20. juuli 2020. aasta soovitus, milles käsitletakse Belgia 2020. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Belgia 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 282, 26.8.2020, lk 1).

(14) 2022. aasta stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on soodne. Valitsuse prognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP 2022. aastal 3,0 % ja 2023. aastal 1,9 %. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on SKP reaalkasv väiksem – 2022. aastal 2,0 % ja 2023. aastal 1,6 %, mis tuleneb peamiselt 2022. aasta stabiilsusprogrammi aluseks olevate makromajanduslike prognooside varasemast koostamise lõppkuupäevast, mis oli enne Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja algust. Valitsus prognoosib oma 2022. aasta stabiilsusprogrammis, et valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk väheneb 2022. aastal 5,2 %-le SKPst ja 2023. aastal 3,6 %-le SKPst. Vähenemine 2022. aastal kajastab peamiselt majandustegevuse tugevat kasvu ja enamiku erakorraliste meetmete tühistamist. 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse vähenema (marginaalselt) 2022. aastal 108,0 %ni ja seejärel suurenema 2023. aastal 108,8 %ni. Prognoosi koostamise ajal teada olevate poliitikameetmete põhjal hinnatakse komisjoni 2022. aasta kevadprognoosis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk on 2022. ja 2023. aastal vastavalt 5,0 % SKPst ja 4,4 % SKPst. 2022. aastal on see kooskõlas 2022. aasta stabiilsusprogrammis prognoositud eelarvepuudujäägiga, olgugi et komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi makromajanduslik stsenaarium oli ebasoodsam, kuna 2022. aasta stabiilsusprogrammi eelarveprognoosides arvestatakse tehnilise parandusega, mis kajastab ainult 2022. aastal Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tagajärgede mõju eelarvele. 2023. aastaks prognoositakse komisjoni 2022. aasta kevadprognoosis suuremat valitsemissektori eelarve puudujääki, peamiselt ebasoodsama makromajandusliku stsenaariumi ja meetmete tõttu, mida pole veel 2022. aasta stabiilsusprogrammi hilisemate aastate kohta täpsustatud. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori võla suhe SKPsse 2022. aastal üldjoontes sarnane ehk 107,5 %, kuid 2023. aastal madalam ehk 107,6 %, mis kajastab 2022. aasta stabiilsusprogrammi SKP deflaatori väiksemat kasvu. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on keskpika perioodi (kümme aastat) keskmine potentsiaalne SKP kasv hinnanguliselt 1,4 %. See hinnang ei hõlma aga selliste reformide mõju, mis on ette nähtud taaste- ja vastupidavuskavaga ja võivad hoogustada Belgia potentsiaalset majanduskasvu.

- (15) 2022. aastal kaotab valitsus järk-järgult enamiku COVID-19 kriisile reageerimiseks võetud meetmetest, nii et ajutised erakorralised meetmed peaksid prognooside kohaselt vähenema 2,9 %-lt SKPst 2021. aastal 0,4 %-le SKPst 2022. aastal. 2022. aasta valitsemissektori eelarvepuudujääki mõjutavad energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks võetud meetmed, mille maht on komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt 2022. aastal 0,5 % SKPst ja 2023. aastal 0 % SKPst¹². Need meetmed hõlmavad peamiselt ühekordseid makseid leibkondadele ja energiatarbimise kaudsete maksude alandamist. Need meetmed on kavandatud ajutistena ja on seotud 2022. aastaga. Kui aga energiahinnad jäävad kõrgeks ka 2023. aastal, võidakse mõned neist meetmetest säilitada. Mõned neist meetmetest ei ole suunatud, eeskätt üldised maksed leibkondadele, et toetada energia tarbimist, ning gaasi ja elektri käibemaksumäärade ja bensiiniaktsiisi alandamised. Valitsemissektori eelarvepuudujääki mõjutavad ka Ukrainast põgenenud isikutele ajutise kaitse pakkumise kulud, mille maht on komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt 2022. ja 2023. aastal 0,1 % SKPst,¹³ ning kaitsekulutuste suurenemine (2022. aastal 0,1 % SKPst).

¹² Näitajad kajastavad alates 2021. aasta sügisest võetud meetmete aastaste eelarvekulude taset, sealhulgas jooksvaid tulusid ja kulusid ning asjakohasel juhul kapitalikulumeetmeid.

¹³ Eeldatakse, et Ukrainast liitu põgenenud isikute koguarv jõuab 2022. aasta lõpuks järk-järgult 6 miljonini ning nende geograafiline jaotus põhineb olemasoleva diasporaa suurusel, vastuvõtva liikmesriigi elanikkonna suhtelisel suurusel ja Ukrainast põgenenud isikute tegelikul jaotusel üle kogu liidu 2022. aasta märtsi seisuga. Inimese kohta arvatud eelarvekulude puhul põhinevad hinnangud komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse Euromodi mikrosimulatsiooni mudelil, võttes arvesse nii rahaülekandeid kui ka mitterahalisi hüvitisi, nagu haridus ja tervishoid.

- (16) Oma 18. juuni 2021. aasta soovitusel soovitas nõukogu Belgial kasutada 2022. aastal taaste- ja vastupidavusraha, et rahastada lisainvesteeringuid majanduse taastamiseks, järgides samal ajal konservatiivset eelarvepoliitikat. Lisaks peaks ta säilitama riiklikult rahastatavad investeeringud. Samuti soovitas nõukogu Belgial juhul, kui majandustingimused võimaldavad, järgida eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne eelarvepositsioon ja tagada riigi rahanduse kestlikkus keskpikas perspektiivis ning samal ajal suurendada investeeringuid majanduskasvu potentsiaali hoogustamiseks.

(17) Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi ja Belgia 2022. aasta stabiilsusprogrammis esitatud teabe kohaselt prognoositakse, et eelarvepoliitika on 2022. aastal toetav ($-2,4$ % SKPst)¹⁴. Belgia kavatab jätkuvalt toetada majanduse taastamist, kasutades taaste- ja vastupidavusrahastut täiendavate investeeringute rahastamiseks, nagu on soovitanud nõukogu. Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja muudest liidu vahenditest rahastatavate kulutuste positiivne panus majandustegevusse peaks võrreldes 2021. aastaga suurenema 0,2 protsendipunkti SKPst. Riiklikult rahastatavad investeeringud peaksid andma 2022. aastal eelarvepoliitikasse neutraalse panuse¹⁵. Seepärast kavatab Belgia säilitada riiklikult rahastatavad investeeringud, nagu on soovitanud nõukogu. Samal ajal peaks riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma uute tulumeetmeteta) 2022. aastal andma üldisesse eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 2,1 protsendipunkti. See märkimisväärne ekspansiivne panus hõlmab energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks võetavate meetmete (0,5 % SKPst) ning Ukrainast põgenenud isikutele ajutise kaitse andmise kulude (0,1 % SKPst) täiendavat mõju. Lisaks peaks avaliku sektori palkade ja sotsiaaltoetuste automaatselt indekseerimisest ning vähemal määral valitsemissektori kaupade ja teenuste tarbimise suurenemisest tulenev valitsemissektori kulude suurenemine aitama kaasa riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate netokulude ekspansiivsele panusele. Komisjoni prognoosi kohaselt ei ole need meetmed ja kulude suurenemise põhjused täielikult kooskõlas tasakaalustavate meetmetega.

¹⁴ Näitaja miinusmärk vastab esmaste kulude kasvu liigsele kasvule võrreldes keskpika perioodi majanduskasvuga, osutades ekspansiivsele eelarvepoliitikale.

¹⁵ Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma ekspansiivse panuse 0,1 protsendipunkti SKPst.

- (18) Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on eelarvepoliitika seisund, eeldusel et poliitikat ei muudeta, 2023. aastal 0,0 % SKPst¹⁶. Prognooside kohaselt jätkab Belgia 2023. aastal taaste- ja vastupidavusrahaantavate toetuste kasutamist, et rahastada täiendavaid investeringuid majanduse taastamise toetuseks. Taaste- ja vastupidavusrahaantavate toetustest ja muudest liidu vahenditest rahastatavate kulutuste positiivne panus majandustegevusse peaks jääma 2022. aastaga võrreldes stabiilseks. Riiklikult rahastatavad investeringud peaksid 2023. aastal andma eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 0,1 protsendipunkti¹⁷. Samal ajal peaks riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma uute tulumeetmeteta) 2023. aastal andma üldisesse eelarvepoliitikasse üldjoontes neutraalse panuse 0,1 protsendipunkti. See hõlmab energiahindade tõusu leevendamiseks võetud meetmete järkjärgulise kaotamise mõju (0,5 % SKPst).
- (19) 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk järkjärgult vähenema 3,4 %-le SKPst 2024. aastal ja 2,7 %-le SKPst 2025. aastal. Seega peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk jääma 2025. aastal alla 3 % SKPst. Need prognoosid põhinevad makromajanduslikul stsenaariumil, mis töötati välja enne Venemaa sissetungi Ukrainasse, ning nendes arvestatakse meetmetega, mida pole veel 2022. aasta stabiilsusprogrammi hilisemate aastate kohta täpsustatud, eelkõige nn paindlik stimuleeriv fiskaalmeede, mis moodustab vahemikus 2023–2025 0,8 % SKPst. 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse 2025. aastani kasvama – 2024. aastal 109,7 %ni ja 2025. aastal 110,1 %ni. Komisjoni analüüsi kohaselt näivad võla kestlikkusega seotud riskid keskpikas perspektiivis suured.

¹⁶ Näitaja miinusmärk (plussmärk) vastab esmaste kulude kasvu liigsele (vähesele) kasvule võrreldes keskpika perioodi majanduskasvuga, osutades ekspansiivsele (pärssivale) eelarvepoliitikale.

¹⁷ Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma neutraalse panuse.

(20) Kui poliitikat ei muudeta, on oodata, et rahvastiku kiire vananemine süvendab vananemisega seotud kulutuste mõju riigi rahandusele. Komisjoni 2021. aasta aruandes rahvastiku vananemise kohta¹⁸ on prognoositud kõnealuste kulutuste kasv 2040. aastaks 3,6 protsendipunkti ja 2070. aastaks 5,4 protsendipunkti SKPst, enamasti pensioni- ja pikaajalisele hooldusele tehtavate kulutuste tõttu. Belgia on oma taaste- ja vastupidavuskavas võtnud kohustuse viia ellu pensionireform, mh selleks, et parandada süsteemi finants- ja sotsiaalset kestlikkust ning edendada eri pensioniskeemide ühtlustamist. Seoses pikaajalise hooldusega oli Belgia juba 2019. aastal liidus üks suurimaid kulutajaid ning selle kulutused kasvavad eeldatavasti veelgi: 2030. aastaks 14 % ja 2070. aastaks 2,2 protsendipunkti SKPst. Algatatud on eri hoolekandestruktuuride kulutõhusa kasutamise parandamiseks mõeldud reformid, eeskätt selleks, et vältida ja takistada tarbetut või enneaegset hoolekandeesutusse paigutamist, mis puudutab iga neljandat hooldekodus elavat inimest,¹⁹ olgugi et täheldatud on suuri piirkondlikke erinevusi. COVID-19 kriis on kavandatud kulude vähendamise meetmete rakendamist pidurdanud. See osutab, et inimeste liigset hoolekandeesutustesse paigutamist saab veelgi vähendada, tõhustades ühtlasi kvaliteetsete koduhooldusteenuste kasutamist ja tegeledes rahaliste takistustega, mis piiravad nende teenuste kättesaadavust kõige haavatavamatele elanikkonnarühmadele. Reformide kiire ja ulatuslik rakendamine aitaks tegeleda kestlikkusprobleemidega.

¹⁸ Euroopa Komisjon, 2021, „The 2021 Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2019–2070)“, institutsiooni töödokument 148.

¹⁹ Devos C, Cordon A, Lefèvre M, Obyn C, Renard F, Bouckaert N, Gerkens S, Maertens de Noordhout C, Devleeschauwer B, Haelterman M, Léonard C, Meeus P (2019), Performance du système de santé belge – Rapport 2019 – Synthèse. Health Services Research (HSR). Bruxelles: Centre Fédéral d’Expertise des Soins de Santé (KCE). KCE Reports 313B. D/2019/10.273/33.

(21) Belgia maksusüsteemi iseloomustab suur tööjõu maksukoormus, sealjuures on maksumäärad suhteliselt kõrged ja maksuastmed kitsad. See piirab maksusüsteemi tegelikku progressiivsust ja vähendab tööturul osalemist veelgi. Kuigi 2016. aasta maksureformiga vähendati madalaima sissetulekuga inimeste tööjõu maksukoormust, on keskmist palka teenivate inimeste maksukiil liidu suurim. Töö suur maksustamine võib takistada ka elukestvas õppes osalemist. Lisaks võivad mõningad töötushüvitise süsteemi ülesehituse iseärasused vähendada töötajate stiimuleid töötamiseks ja aktiveerimispoliitika tulemuslikkust. Sotsiaalabi keerukus ning piiratud võimalused palgatulu ja sotsiaaltoetuste kombineerimiseks võivad samuti tekitada tööle asumist takistavaid asjaolusid, eriti vähese teenimispotentsiaaliga inimeste seas. Peale selle vähendavad maksubaasi – osaliselt suurte maksumäärade leevendamiseks – mitmesugused vabastused, mahaarvamised ja vähendatud maksumäärad, mis tekitavad efektiivsuse kadu ja moonutusi. Mõningad maksusüsteemi omadused aitavad kaasa investeerimisvalikute moonutamisele ja põhjustavad liigset investeerimist teatavatesse varadesse. Näiteks on kinnisvaralt teenitav üüritulu alamaksustatud ja lisaeluaseme eluasemelaenu intress mahaarvatav. Lisaks takistavad hoiuste maksusoodustused ning pikaajaliste hoiuste ja pensioniskeemide suhtes kehtivate maksueeskirjade paindumatus kapitali paremat jaotumist. 17. veebruari 2021. aasta seadusega kehtestatud väärtpaberikontode maks takistab samuti finantsinstrumentidesse investeerimist. Peale selle on ruumi keskkonnamaksude väljatöötamiseks, vähendades fossiilkütuste toetusi ja soodustades investeringuid vähese CO₂ heitega majandusse. Näiteks soodustaks kütteks kasutatavate fossiilkütuste (nt gaasiõli ja maagaas) aktsiiside (mis on elektriga võrreldes madalad) ülevaatamine investeringuid vähese CO₂ heitega kütteleandustesse. Liiklusummikutega tegelemiseks (ummikutes veedetavate tundide keskmine arv aastas on Belgias üks liidu suurimaid) võiks kasutada poliitikavariante, nt erasõidukite suhtes teemaksu kehtestamine (sarnaselt veokitele), tagades samas piisava ühistranspordipakkumise taseme. See aitaks ka vähendada heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmamata kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Maksukoormuse tööjõult mujale nihutamise ja maksubaasi laiendamise kombineerimine võib muuta maksusüsteemi õiglasemaks, suurendada tööhõivet ning edendada sotsiaalseid ja keskkonnaeesmärke.

(22) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja nimetatud määruse V lisa kriteeriumile 2.2 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mille rakendamise suunav ajakava tuleb lõpule viia 31. augustiks 2026. Need aitavad lahendada kõiki majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme või olulist osa majanduslikest ja sotsiaalsetest probleemidest, millele on osutatud riigipõhistes soovitusetes, mille nõukogu esitas Belgiale Euroopa poolaasta raames 2019. ja 2020. aastal, nagu ka riigipõhistes soovitusetes, mis esitati enne taaste- ja vastupidavuskava vastuvõtmise kuupäeva. Eeskätt peaks Belgia taaste- ja vastupidavuskava aitama tegeleda märkimisväärse osa probleemidega, mis tuvastati asjaomastes riigipõhistes soovitusetes. Et parandada avaliku sektori kulutuste kvaliteeti ja tõhusust, hõlmab Belgia taaste- ja vastupidavuskava kuluanalüüside süsteemset lõimimist kõigi valitsemistasandite eelarve kavandamise tsüklitesse. Riiklike pensionidega seotud kasvavate kulude taustal sisaldab kava pensionireformi, mille eesmärk on muu hulgas parandada pensionisüsteemi finants- ja sotsiaalset kestlikkust. Belgia taaste- ja vastupidavuskava hõlmab ka mitut meetet tööturuga seotud probleemidega tegelemiseks ning haavatavate elanikkonnarühmade (sisserändaja taustaga inimeste, naiste, noorte, puuetega inimeste ja digitaalse väljajätmise ohus inimeste) sotsiaalse ja tööturule integreerimise parandamiseks. Taaste- ja vastupidavuskava kohaselt tagab Belgia 5G kasutuselevõtu. Belgia taaste- ja vastupidavuskava sisaldab ka ametiautode maksustamise kava reformi, mille eesmärk on äriühingute sõidukipargid täielikult elektrifitseerida.

- (23) Belgia taaste- ja vastupidavuskava rakendamine aitab eeldatavasti teha täiendavaid edusamme rohe- ja digipöörde valdkonnas. Belgia kliimaeesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest 49,6 %, samas kui digieesmärke toetavad meetmed moodustavad kava kogueraldisest 26,6 %. Taaste- ja vastupidavuskava täielik rakendamine kooskõlas asjakohaste eesmärkide ja sihtidega aitab Belgial COVID-19 kriisist kiiresti taastuda, tugevdades samal ajal tema vastupanuvõimet. Sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade süstemaatiline kaasamine on jätkuvalt oluline taaste- ja vastupidavuskava ning üldise majandus- ja tööhõivepoliitika edukaks rakendamiseks, et tagada laialdane isevastutus üldise poliitilise tegevuskava eest.
- (24) Belgia ei ole veel esitanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1060²⁰ ettenähtud partnerluslepingut ega muid nimetatud määruses ettenähtud ühtekuuluvuspoliitika programmidokumente. Kooskõlas määrusega (EL) 2021/1060 peab Belgia arvesse võtma asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi ühtekuuluvuspoliitika 2021.–2027. aasta fondide programmitöös. See on eeltingimus ühtekuuluvuspoliitika fondidest saadava rahalise toetuse tulemuslikkuse suurendamiseks ja lisaväärtuse maksimeerimiseks, edendades samal ajal nende ühtekuuluvuspoliitika fondide ning muude liidu vahendite ja fondide vahelist koordineerimist, vastastikust täiendavust ja sidusust. Taaste- ja vastupidavusrahastu ning ühtekuuluvuspoliitika programmide edukas rakendamine sõltub ka selliste kitsaskohtade kõrvaldamisest, mis pärsivad investeringuid, mis toetavad rohe- ja digipööret ning tasakaalustatud territoriaalset arengut.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

(25) Lisaks taaste- ja vastupidavuskavas käsitletud majanduslikele ja sotsiaalsetele probleemidele seisab Belgia silmitsi mitmete muude probleemidega, mis on seotud tööturu ja haridussüsteemiga. Belgia rekordkõrge vabade ametikohtade määr osutab, et tööandjatel on üha keerulisem palgata õigete oskustega töötajaid. Tööjõupuudus esineb kõikidel oskustasemetel ja püsib mitmes sektoris, sh info- ja kommunikatsioonitehnoloogia-, haridus-, hoolekande- ja ehitussektoris. Eeskätt napib teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna hariduse omandanud inimesi nii keskharidusega kutseõppe programmide lõpetajate kui ka kõrgkooli lõpetanute seas. Oskuste mittevastavust tööturu vajadustele saab selgitada ka vähese täiskasvanuhariduses osalemise määraga, eriti madala haridustasemega inimeste seas, kellele täiendusõpe võib pakkuda paremaid töövõimalusi. Riikliku taaste- ja vastupidavuskava alusel töötatakse töötajate jaoks välja isiklikud õppekontod ja õppimisõigused. Koolitamisele pühendatud aktiivse tööturupoliitika kulutuste osakaal on aga piiratud ning üksnes väike – olgugi et kasvav – arv tööotsijaid osaleb koolitusel, mis on seotud tööga, milleks napib töötajaid. Tööjõupuuduse ja oskuste tööturu vajadustele mittevastavusega tegelemine on peamine vahend digipöördega tegelemiseks ja rohepöörde võimaldamiseks, aga ka liidu 2030. aasta peamiste tööhõive ja oskustega seotud eesmärkide saavutamiseks.

- (26) Tööjõupuuduse ja oskuste tööturu vajadustele mittevastavusega seotud probleemid puudutavad ennekõike haridussüsteemi tulemuslikkust ja kaasavust, võttes arvesse ka avaliku sektori suuri kulutusi haridusele²¹. Õpitulemuste vaheline lõhe on tihedalt seotud õpilaste sotsiaal-majandusliku ja sisserändaja taustaga ning on üks liidu suurimaid, põhjustades hariduses ebavõrdsust. Rohkem kui iga kolmas puudega noor täiskasvanu ei omanda keskharidust. Peale selle osales Belgias 2019. aastal töökohapõhises õppes üksnes 6,2 % õpilasi, mis jääb liidu keskmisele (29 %) tublisti alla. Kutseharidussüsteemide tööturu vajadustele vastavuse suurendamine on eriti vajalik prantsuskeelses kogukonnas, kuna üksnes kolm kümnest kõige populaarsemast kutsekeskharidusvõimalustest koolitab sellise elukutse esindajaid, kellest on puudus. Üldiselt tekitavad Belgias endiselt muret kutsehariduse kui edutee atraktiivsus, mida kajastab kutsehariduse suhtes negatiivse hoiakuga inimeste suur osakaal. Õpetajaameti populariseerimine aitaks hoida õpetajaid tööl ja vähendada üha suurenevat kvalifitseeritud õpetajate puudust. See on eriti suur probleem ebasoodsas olukorras olevate koolide jaoks ja võib süvendada haridussüsteemis olemasolevat ebavõrdsust. Olgugi et meetmeid on juba võetud, saab õpetajaameti populaarsust suurendada parema põhikoolituse ja kutsealase täiendusõppe pakkumise ning paindlikumate ja atraktiivsemate karjäärivõimaluste väljatöötamise teel.
- (27) Versailles' deklaratsioonis liidu riigipeadelt ja valitsusjuhtidelt saadud volituste kohaselt soovetakse komisjoni ettepanekuga kava „REPowerEU“ kohta kaotada järk-järgult võimalikult kiiresti liidu sõltuvus Venemaalt imporditavast fossiilkütusest. Selleks kavatseb komisjon määrata dialoogis liikmesriikidega kindlaks kõige sobivamad projektid, investeeringud ja reformid riiklikul, piirkondlikul ja liidu tasandil. Nende meetmete eesmärk on vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest ja suunata fossiilkütuste import Venemaalt eemale.

²¹ OECD – 2018. aasta PISA testi tulemused, 1. osa.

(28) Imporditud fossiilkütused katavad umbes 70 % Belgia sisemaisest energia kogutarbimisest. 2020. aasta andmete kohaselt on sõltuvus Venemaalt imporditud fossiilkütustest toornafta puhul 30 % (osakaal koguimpordist), mis on EL 27 keskmisest (26 %) suurem, ning maagaasi (7 % vs. 44 % liidus) ja kivisõega (39 % vs. 54 % liidus) võrreldes suhteliselt väiksem²². Nafta (39 % sisemaisest energia kogutarbimisest vs. 33 %) ja maagaasi (30 % vs. 24 %) osakaalud energiaallikate jaotuses on mõlemad liidu keskmisest suuremad, kuid kivisõe osakaal on väiksem (5 % vs. 11 %). Tuumaenergia osakaal energiaallikate jaotuses moodustab 16 % sisemaisest energia kogutarbimisest. Taastuvenergia moodustas 2020. aastal energia lõpptarbimisest vaid 13 %. Belgia peab võtma märkimisväärseid lisameetmeid kiirendamiseks taastuvate energiaallikate arendamist, et teha edusamme kliimanetraalsuse saavutamiseks aastaks 2050 ja vähendada oma sõltuvust imporditud fossiilkütustest. Maismaa tuuleenergia projektide arendust ja sellega seotud elektrivõrgu laiendamist takistavad aga suuresti ehituslubadega seotud pikad viivitused, eriti arvukate, korduvate ja aeganõudvate kaebemenetluste tõttu. Kõikide valitsuse tasandite (föderaalne, regionaalne ja kohalik omavalitsus) Belgia taastuvenergia eesmärkide saavutamiseks vajalike eesmärkide ja strateegia kooskõlastamine looks investorite jaoks selgema raamistiku ning vähendaks kaebuste arvu ja kiirendaks taastuvenergia kasutuselevõttu ja sellega seotud võrgu arendamist. Lisaks saab lubade andmist lihtsustada kaebusi menetlevate asutuste suutlikkuse suurendamise teel ja võttes lisameetmeid, et kiirendada kaebemenetlusi ja järgnevate kaebuste esitamise tõenäosust, leevendades lennujaamade, radarite ja sõjaväetsoonide naabruskonnas kehtivaid piiranguid ning ajakohastades (tuulegeneraatorite suhtes kehtivaid) minimaalse vahemaaga seotud nõudeid. Territooriumide ressursidega seotud potentsiaaliga arvestava ruumilise planeerimise kasutamine ja kohalike omavalitsuste suurem osalemine taastuvenergia tootmise projektides võib suurendada vastuvõetavust kohalike elanike seas.

²² Eurostat (2020), Venemaa impordi osakaal maagaasi, toornafta ja kivisõe koguimpordis. ELi 27 liikmesriigi keskmise impordi puhul põhineb koguimport ELi 27 liikmesriigist väljastpoolt pärit impordil. Belgia puhul hõlmab koguimport ELi-sisest kaubandust. Toornafta ei hõlma rafineeritud naftatooteid.

Katusele paigaldatavate päikeseenergiaseadmete (nii väike- kui ka suurte paigaldiste) potentsiaali saab paremini kasutada, kui võtta vastu raamtingimused, mis on prognoositavad ja piisavad, et stimuleerida omatarbeks toodetud energia tarbimist, energia jagamist ja tarbimiskaja. Et tulla toime elektrivõrgu muutlike energiaallikate suurenenud osakaaluga, tuleb võrku tugevdada ja muuta see nutikamaks. Gaasiga seotud uued taristu- ja võrguinvesteeringud peaksid võimaluse korral olema tulevikukindlad, et hõlbustada nende pikaajalist kestlikkust tulevikus säästvatele kütustele kohandamise kaudu.

- (29) Lisameetmed energiatõhususe täiendavaks suurendamiseks ning energiatarbimise, heitkoguste ja fossiilkütustest sõltumise vähendamiseks hõlmavad investeeringuid vesiniku väärtusahelasse ning hoonete energiatõhusamaks renoveerimisse ja nende CO₂ heitkoguste vähendamisse. See tähendab subsidiiumide ümbersuunamist vähese CO₂ heitega kütteallikatele ja uutes hoonetes õliküttega või gaasikatelde kasutamise piirkondlikku keelustamist või keelustamise kiirendamist. Teistele kütustele üleminek on lihtsam, kui sellega paralleelselt vähendada energiatarbimist ja kiirendada energiatõhususe suurendamist (soodustades põhjalikumalt renoveerimist). Selleks, et Belgia oleks kooskõlas paketi „Eesmärk 55“ eesmärkidega, tuleb veelgi ambitsioonikamalt vähendada kasvuhoonegaaside heidet ning suurendada taastuvenergia tootmist ja energiatõhusust. Transpordisektoris moodustab suure osa Belgia naftatarbimisest isiklike sõiduautode kasutamine. Pehme liikuvuse edendamine (nt jalgrattasõit ja jagatud liikuvus) ja ühistranspordi kasutamine, sh täiustatud ühistransporditeenuste kaudu, aitaks vähendada isiklike sõiduautode kasutamist ja sellega seotud naftatarbimist.

- (30) Kuigi kliimaneutraalsusele ülemineku ja fossiilkütustest loobumise kiirendamine tekitab mitmes sektoris märkimisväärseid ümberkorralduskulusid, saab Belgia ühtekuuluvuspoliitika raames kasutada õiglase ülemineku mehhanismi, et leevendada ülemineku sotsiaal-majanduslikku mõju kõige enam mõjutatud piirkondades. Lisaks saab Belgia kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1057²³ loodud Euroopa Sotsiaalfond+, et parandada tööhõivevõimalusi ja tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust.
- (31) Võttes arvesse komisjoni hinnangut, on nõukogu 2022. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus²⁴ kajastub esitatud soovitusel 1.
- (32) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada 2022. aasta soovitusel euroala kohta sätestatud soovitusi. Belgia puhul kajastub see eelkõige soovitustes 1, 2 ja 3,

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (ELT L 231, 30.6.2021, lk 21).

²⁴ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

SOOVITAB Belgial võtta 2022. ja 2023. aastal järgmisi meetmeid.

1. Tagada 2023. aastal konservatiivne eelarvepoliitika, eelkõige piirates riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasvu nii, et see oleks allpool keskpika perioodi potentsiaalset SKP kasvu, võttes arvesse jätkuvat ajutist ja sihipärast toetust kodumajapidamistele ja ettevõtetele, kes on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad, ning Ukrainast põgenevatele inimestele. Olla valmis kohandama jooksvaid kulutusi vastavalt muutuvale olukorrale. Suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, võttes arvesse algatust „REPowerEU“, sealhulgas kasutades taaste- ja vastupidavusrahasut ning muid liidu vahendeid. Järgida pärast 2023. aastat eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne keskpika perioodi eelarvepositsioon ning tagada võla usaldusväärne ja järkjärguline vähendamine ja riigi rahanduse kestlikkus keskpikas perspektiivis järkjärgulise konsolideerimise, investeeringute ja reformide abil. Seada esikohale reformid pikaajalise hoolduse rahastamise kestlikkuse parandamiseks, sh eri hoolekandestruktuuride kulutõhusa kasutamise edendamise teel. Reformida maksu- ja hüvitiste süsteemid, et vähendada töötamist takistavaid asjaolusid, nihutades maksukoormuse tööjõult mujale ning lihtsustades maksu- ja hüvitiste süsteemi. Vähendada maksukulutusi ja muuta maksusüsteem investeeringute suhtes neutraalsemaks.
2. Jätkata oma taaste- ja vastupidavuskava rakendamist kooskõlas nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsuses esitatud eesmärkide ja sihtidega. Esitada 2021.–2027. aasta ühtekuuluvuspoliitika programmidokumentid, et viia lõpule läbirääkimised komisjoniga ja seejärel alustada nende dokumentide rakendamist.
3. Tegeleda tööjõupuuduse ja oskuste tööturu vajadustele mittevastavusega, ennekõike haridus- ja koolitussüsteemi tulemuslikkuse ja kaasavuse parandamise, kutsehariduse kvaliteedi ja tööturu vajadustele vastavuse suurendamise ning õpetajate jaoks paindlikumate ja atraktiivsemate karjäärivõimaluste ja koolituste väljatöötamise teel.

4. Vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest energiatõhususe parandamise kiirendamise, hoonetes fossiilkütuste kasutamise vähendamise, ühistranspordi ja pehme liikuvuse kasutamise ja pakkumise edendamise ning taastuvenergia ja sellega seotud võrgutaristu kasutuselevõtu kiirendamise teel, ühtlustades veelgi lubade andmise protseduure, sh vähendades kaebemenetluste pikkust ja võttes vastu raamtingimused, et suurendada investeeringuid päikeseenergiaseadmetesse.

Brüssel,

Nõukogu nimel

eesistuja
